

Solidaritet handler om folks interesser

Taler

Lise Rødland

Dato

10 oktober 2015

Sted

Eidsvollss plass, Oslo

Omstendigheter

Demonstrasjon mot TISA

- 1 De såkalte handelsavtalene TISA, TTIP og TPP finnes i dag som et resultat av
stillstand i Verdens handelsorganisasjon WTO hvor 160 stater møtes for å
forhandle frem premissene for verdenshandelen. Utviklingsland har bedt om at
det ryddes opp i eksisterende skjevheter i WTO, men grunnet manglende vilje
5 hos rike land tar dette tid. Noen land ble derfor utålmodige og bestemte seg for
å sette globale standarder på egenhånd. De vil altså forhandle frem regler som de
så ønsker å ta inn i WTO uten at resten av verden får noe å si. Hva vil egentlig
disse standardene ha å si for utvikling i Sør? Ettersom vi for anledning står på
Eidsvoll plass vil jeg i dag fokusere på TISA, en avtale den norske regjeringen er
10 godt i gang med å fremforhandle sammen med resten av bestevennklubben for
tjenester.

- Gjennom TISA-forhandlingen forsøker Norge sammen med 49 andre land å
sette globale standarder for handelen med tjenester og investeringer i
15 tjenestesektoren på tvers av landegrenser. Dette gjøres i hemmelighet, og viktige
parter som fagforeninger og sivilsamfunn tas ikke med i diskusjonen. Vi har fått
vite hvilke tjenester Norge har lagt på bordet i utgangspunktet, men vi får ikke
vite hva mer de er villige til å ofre for å oppnå markedsadgang for selskaper som
Telenor og Veritas.

- 20 Vår frykt for hvordan TISA vil påvirke demokratisk handlingsrom bunner ikke
bare ut i en bekymring for eget ve og vel. Den grunner seg på internasjonal
solidaritet med sivilsamfunn og fagforeninger verden over som konstant
kjemper en kamp for demokrati og offentlige tjenester i møte med sterke privat
25 interesser. Grindheim fra Civita og Europabevegelsen kaller oss i Attac
proteksjonister når det kommer til offentlig sektor. Og vet dere noe? Jeg vil med
stolthet erkjenne at det er jeg. Jeg er villig til å kjempe hardt for Norge, men også

for resten av verden sin rett til å verne tjenester som sykehus, sykehjem og skoler
30 fra internasjonal konkurranse. Og jeg håper dere vil stå sammen med meg i stormen.

Vi har bedt om konsekvensutredninger for blant annet demokrati, arbeiderrettigheter, økonomi, miljø og offentlige tjenester, men vi snakker til et
35 døvt øre. I Uruguay ble alle departementer bedt om å gjennomføre nettopp en konsekvensanalyse av TISA. Disse analysene la grunnlaget for at Uruguay trakk seg fra forhandlingene fordi sentrum-venstrekoalisjonen så at det kunne bli vanskelig å gjennomføre sine politiske mål. I etterkant har Paraguay også sagt at de vil trekke seg, og allerede ved forhandlingenes start valgte Singapore å trekke
40 seg ut. De følte ikke de kunne stå inne for mål og hensikt med avtalen etter hvert som dette utspilte seg.

Så vil jeg gjerne minne om at vi for 10 år siden kjempet en kamp som ligner mye på den vi kjemper i dag. Norge forhandlet om en videreutvikling av
45 tjenesteliberaliseringsavtalen i WTO, GATS. Hemmeligholdet var enormt, noe som kanskje høres kjent ut? Kun etter press fra sivilsamfunn og opposisjon på Stortinget samt iherdig arbeid fra journalister i Klassekampen og Nationen, kom det frem at Bondevik II-regjeringen bestående av KrF, Høyre og Venstre hadde rettet en rekke krav mot utviklingsland om at de skulle liberalisere ulike
50 kjernesektorer. Etter hvert ble det klart at Norge blant annet krevde at Kenya liberaliserte finansielle forsikringstjenester, at Pakistan liberaliserte utdanning, finans og telekommunikasjon samt at Bangladesh, et av verdens minst utviklede land, liberaliserte telekommunikasjonssektoren sin. Etter mye press og kritikk bestemte daværende regjering til slutt å trekke disse kravene. Så engasjement
55 nytter.

Vi vet at land har stilt krav mot Norge i TISA, og Norge har sikkert også stilt krav til andre land, deriblant utviklingsland. Men som Uruguay konkluderte, så kommer ikke utvikling av seg selv. Ethvert land trenger nok handlingsrom til å
60 bygge opp og sikre offentlige tjenester til sin befolkning.

Attac Norge er en solidaritetsbevegelse i ordets opprinnelige forstand. Solidaritet handler om felles interesser, ikke om veldedighet. Vi kobler sosiale kamper her hjemme med kamper som foregår i andre deler av verden. Selv om
65 de får ulikt uttrykk fra sted til sted, så er det de samme systemene vi kjemper mot. Det er kamp mot sosial ulikhet og for demokratisk kontroll over samfunnet.

Attac Norges kjemper for en sterk regulering av den internasjonale
70 finanssektoren, spesielt gjennom finansskatt og avskaffelse av skatteparadisene.
Det vil gjøre at demokratiet kontrollerer finansmarkedene, og ikke motsatt, slik
det ofte er i dag. Vi jobber også for verdenshandel som setter miljø,
menneskerettigheter og sosiale rettigheter foran profitt, og for et rettferdig
internasjonalt gjeldssystem der også kreditorer må ta sin del av regninga for
75 råtne og illegitime lån.

Kilde

www.attac.no

URI

80 <https://www.virksommeord.no/tale/solidaritet-handler-om-folks-interesser>

85

90

95

100

105